

Gombfoci

Minimum 2x45 perces komplex szövegfeldolgozó és játékkészítő óra játékpróbával (magyar, technika)

Miről szól ez a tanegység?

A vers és a gombfocitörténet részletei kapcsán nemcsak a lassan elfeledett gombfocijátékot ismerhetik meg a gyerekek, hanem az Aranycsapatot is. De mit ér a pusztá ismeret játékpróba nélkül? Erre ad lehetőséget a második, tapasztalatszerzésre épülő óra.

Áttekintő vázlat

3.1 Aranycsapat	45 perc
3.1a Fele sem igaz	5 perc
3.1b Az Aranycsapat	20 perc
3.1c Az eltűnt gombfocicsatár	20 perc
3.2 Gombfocibajnokság	min. 45 perc
3.2a Készítsünk gombfocicsapatot!	15 perc
3.2b Gombfocibajnokság	min. 30 perc
Összesen:	min. 2x45 perc

Előkészületek

A gombfoci nem véletlenül tartott lázban nemzedékeket a maga fénykorában. Gyakorlatilag megelőzte a mai bonyolultabb szerkezetű stratégiai társas játékokat és a virtuális számítógépes játékokat. Ma is játsszák sokan, de érdemes újra felfedezni, mert kiváló társasjáték-lehetőség a gyerekeknek baráti és családi körben egyaránt. Főleg vakáció idején, amikor van bőven szabad idő. A gombfocis óra előkészítésével tehát egy jó nyári játéktippet is adunk a gyerekeknek. Szükség van a játékhoz legalább egy nagyobb és sima felületű asztalra, ami a tanári asztal is lehet. Ha megtehetjük, a gombfocis órára több ilyen asztalt is beállíthatunk. A pálya vonalait legkönnyebben papír ragasztószalaggal „rajzolhatjuk fel” (amit a festők használnak, és nem hagy nyomot a felületen, viszont marad egy kis perem, és megakadhat benne a gomb). Profibb megoldás, ha egy asztalt vagy asztallapot (esetleg vastag kartont) erre a célra szánunk, és alkoholos filccel rajzoljuk fel rá a pályát. A gombfocikészítéshez megfelelő mennyiségű és színű, formájú gombot, öntapadós papírt kell előre beszerezni.

3. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Aranycsapat – Miklya Luzsányi Mónika
Keresztesi József: *Rövid vers az Eltűnt Gombfocicsatár*ról
Tandori Dezső: *Nagy gombfocikönyv* (részletek) (online)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Nagyméretű gombok és egy kisebb gomb
Öntapadós papír
Ragasztó, filctoll
Esetleg focisták kivágott arcképe

JEGYZETEIM

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek kapjanak képet az Aranycsapat és a gombfoci nagy korszakáról.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Fele sem igaz játék
Ismeretterjesztő szöveg olvasása, értelmezése
Vers olvasása, értelmezése
Videofelvétel megtekintése
(Szövegrészletek meghallgatása a gombfociról)

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Aranycsapat

3.1a Fele sem igaz

Vajon mi lehet az Aranycsapat? Próbáljátok meg kitalálni!

- Arannyal befuttatott, elefántcsontból készült miniatűr hadsereg, amelyet Kossuth Lajos Bem tábornoknak adományozott a sikeres Tavaszi hadjárat után elismerése jeléül.
- Egykori híres magyar válogatott focicsapatunk, amelyik 6:3-ra megverte az angolokat.
- Az a nemzeti válogatott, amelyben a legtöbb aranylabdás sportoló szerepelt fennállása során. Jelenleg a spanyol válogatott a világ aranycsapata.

3.1b Az Aranycsapat

Olvassuk el a szöveggyűjteményben található ismeretközlő szöveget az **Aranycsapatról (Miklya Luzsányi Mónika)**!

- Mit tudunk meg róluk?
- Milyen sikereket ért el az Aranycsapat?
- Miért volt kiemelten fontos a sikerük?
- Ki volt Puskás Öcsi és Bozsik Cucu?
- Mit neveztek el Puskás Ferencről?

3.1c Az eltűnt gombfocicsatár

A gyerekek olvassák el **Keresztesi József: Rövid vers az Eltűnt Gombfocicsatárról** című versét!

- Vajon miről/kiről szól a vers?
- Hogyan, hányféleképpen értelmezhető?
- A játék gombfocicsatárról van szó? Vagy a valós Puskás Öcsiről?

Keressünk a versben indokokat mindkettőre!

Kérdezzük meg a gyerekeket, tudják-e, mi a gombfoci! Ki játszott már gombfocit? Mik a szabályai?

Ha nem ismerik a játékot, akkor meséljünk nekik arról, hogy éppen az Aranycsapat sikereinek idején lett divatos hazánkban a gombfoci, amit asztali foci néven is ismernek! A játék során „gombokat” pöckölve kell a labdát a kapuba juttatni. A Reftantáron elérhető *Gombfoci* című tankocka félperces videója egy izgalmas kapura rúgást mutat be.

Vedd figyelembe!

A gombfocijáték szabályait, illetve a pálya méreteinek pontos leírását megtaláljuk a Reftantáron.

JEGYZETEIM

Variáció

Tandori Dezső, aki az Aranycsapat és a gombfoci fénykorában volt tizenéves, maga is szenvedélyesen gombfocizott. Emlékeit felidézve írta meg **Nagy gombfocikönyv** című izgalmas sportmeseregényét, aminek részleteit megtaláljuk a Reftantáron.

Felolvashatunk belőle a gyerekeknek egy-egy részletet a sportközvetítések stílusában. A szövegben szereplő nevek mind nagy külföldi focisták, sportlegendák, mint például a brazil Coutinho, aki 1962-ben a világbajnok brazil válogatott kapitánya volt. Kiderül az is, hogy az angolok elleni legendás 6:3 és 7:1 (utóbbi a visszavágón, Budapesten) indokolja, hogy angol csapatokkal rendezik meg a vízvárosi gombfocitornát. A medvék és madarak pedig Tandori örök barátai, akik szereplésével számos verset, történetet írt gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. Felfedezhetjük, ahogy Tandori belerejti a szövegbe gyerekkori játékának emlékeit, titkait. Érdeemes megfigyelni ezeket: a gombfocipálya leírását, vagy Minnyutti felügyelő gyerekkori gombfociélményeit.

3.2 Gombfocibajnokság

min.
60 perc

3.2a Készítsünk gombfocicsapatot!

Magunk is készíthetünk gombfocicsapatot, viszonylag rövid idő alatt, hiszen minden gyereknek elég egy-két játékost elkészítenie. Egy osztály néhány perc alatt akár két csapatot is elkészíthet, és már indulhat is a játék!

15
perc

A gombfocihoz csapatonként 11 egyforma méretű, színű és formájú nagy gomb szükséges (kabátgombok), amire felülről egy kis öntapadós papírt ragasztanak a gyerekek. A papírra ráragaszthatják a kedvenc játékosuk képét, ráírhatják a nevét és/vagy a játékos számát.

Egy másik markáns színnel, ugyanakkora méretű gombokkal készüljön el a másik csapat is! Most már csak egy picit (lehetőleg fehér) sima gombra van szükségünk. Ez lesz a labda. És már készen is állunk a játékra.

Vedd figyelembe!

Ma is lehet kész gombfocicsapat-készletet kapni, nem is túl drága. Régi készletet is találunk bőven, például a Vaterán. De ismerkedésnek sokkal izgalmasabb az eredeti gombos változat. Nálunk a játékot a 20. század első évtizedeiben, a futball elterjedésével egy időben iskoláskorú gyerekek játszották. A játékosok ekkor még gombokból készültek, a posztjuknak megfelelő méretben és formában. A labda egy kisebb gomb volt.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek ismerjék meg és próbálják ki az eredeti gombfocijátékot!

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Gombfocikészítés gombokból
Gombfocirangadó asztalon

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Nagyméretű gombok és egy kisebb gomb
Öntapadós papír
Ragasztó, filctoll
Esetleg focisták kivágott arcképe

min.
30 perc

3.2b Gombfocibajnokság

Rendezzünk gombfocibajnokságot! Ehhez szükség lesz legalább 2-3 gombfocicsapatra, hogy körforgóban mehessen a bajnokság. Ha nincs profi gombfocipályánk (valószínűleg nincs), akkor egyszerűsített szabályzattal az alapvonalak felfestése nélkül is játszhatjuk egy nagyobb ebédlő- vagy íróasztalon. Esetleg (festők által használt, festékboltokban kapható) papír ragasztószalaggal is „felfesthetjük” a pályát jelző vonalakat az asztalra. Köves padlóra, parkettára is fel tudjuk ragasztani így a pálya vonalait.

A gombfocipálya méreteinek pontos leírását megtaláljuk a Reftantáron.

JEGYZETEIM